kola pro Afriku

CESTA KOLA

Důležité informace pro sběrná místa "o cestě kola"

Projekt Kola pro Afriku v Gambii se stále vyvíjí, a tím i proměňuje.
Jelikož s Vámi nejsme v dostatečně častém kontaktu, přinášíme Vám nyní důležité informace o celé cestě darovaného kola, od dárců kol až po obdarované děti v Gambii, abyste, jako vzácní dobrovolníci projektu, mohli odpovědět na případné otázky, které Vám mohou dárci kol pokládat.
... pojďme tedy na to ...

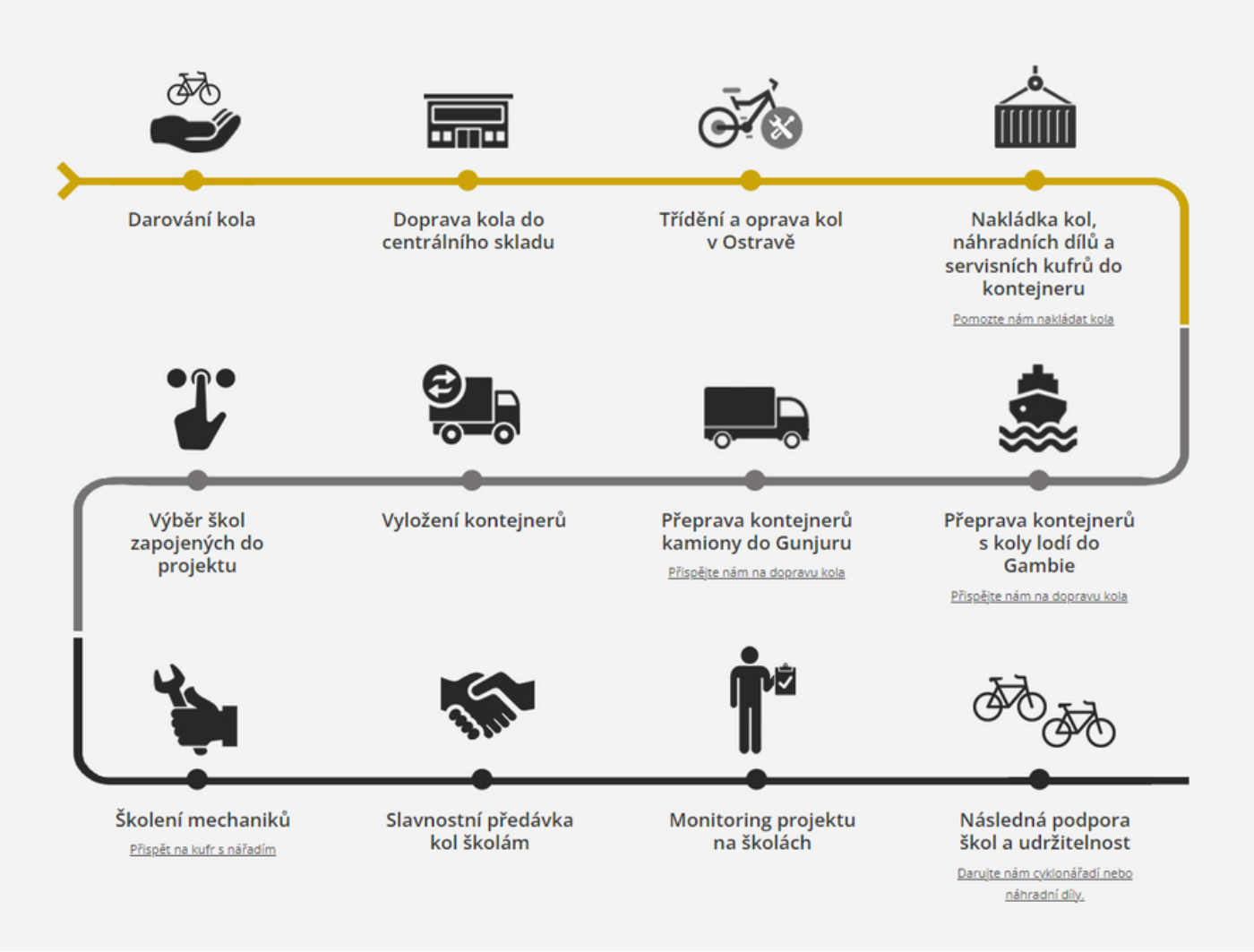

Vše začíná darováním kola

Dar kola je díky Vám a dárcům na úplném počátku a je základním stavebním kamenem celého kolového projektu. Dárci kol mohou získat informace o cestě kola z různých zdrojů, ale jako hlavní a osobní komunikační zdroj o projektu v Česku i v Gambii vnímáme právě Vás. Sběrná místa jsou tak velmi důležitým prvkem celé cesty kola.

Každé kolo projekt podpoří, což je důležité dárci sdělit. Ne každé kolo však putuje ke školákovi do Gambie, jednoduše proto, že všechna kola nejsou vhodná do gambijského terénu. Kola tedy třídíme a využíváme dle jejich možností. V konečném důsledku VŽDY kolo podpoří cestu a třeba i jiného vhodného kola, buď náhradními díly, či prodejem a finanční pomocí. Z tohoto důvodu nejsme vybíraví a **jsme vděční za jakákoliv kola a v jakémkoliv stavu.**

SBÍRKY KOL

Kola sbíráme po celé ČR právě díky Vám - vzácným dobrovolníkům, kteří provozují sběrná místa v prostorech, které máte k dispozici a ve Vašich časových možnostech. Kola k nám přichází také z jednorázových sběrných akcí, které pořádají města a organizace.

Vážíme si Vaší ochoty zakládat a dobrovolně provozovat sběrná místa. Ať už jsou to sbírky celoroční nebo jednorázové, všechny pomáhají a my Vám za takovou podporu velmi děkujeme. Bez Vás by celá kolová pomoc nebyla možná.

JAK NA TO PŘI SKLADOVÁNÍ KOL

Každý kola skládá ve svých prostorech dle svého uvážení. Na některých sběrných místech jsme zjistili, že kola jsou skladována způsobem, kdy se bohužel nevyužije celá kapacita skladu.

Na obrázku můžete vidět příklad, jak ukládáme kola v centrálním skladu projektu. Důležité je kola dobře urovnat. Kola ukládáme vedle sebe, ale každé dáváme opačným směrem. Kola tak do sebe dobře zapadají, ani široká řídítka si nepřekáží. Kapacitu skladovacího místa navýšíte také skládáním kol na sebe, pokud je to u Vás možné. Postup je stejný, viz. obrázky.

Doprava kol do centrálního skladu

Všechny cesty vedou do Koblova. Část dárců nám kola dopraví přímo do našeho skladu, což nám velmi pomáhá. Největší počet kol se však do centrálního skladu dostává díky logistickým partnerům. Doprava kol do centrálního skladu pro nás mnohdy není jednoduchá.
Velmi problematické svozy jsou zejména z míst na opačném konci republiky, proto žádáme zejména tyto SM, aby před úplným naplněním skladovací kapacity, dávali včas vědět o větším počtu kol ke svozu. V současné době svozy kol ze vzdálených míst mohou trvat i 2 měsíce. Se svozy nám výrazně pomáhají hasičské záchranné sbory. Ty jsou však již přes 2 roky vytěžovány při virové epidemii, nově i v souvislosti s válkou na Ukrajině. Dle dosavadních zkušeností svážíme nejvíce kol v jarním období, kdy se Vám sběrná místa plní nejvíce. Následně také na podzim.

Tímto prosíme všechna sběrná místa o včasné informování, z důvodu aktuální náročnosti svozů. V momentě, kdy je vaše sběrné místo naplněno koly z 80%, nahlaste nám prosím tento stav, abychom měli dostatek času svoz zajistit. V logistice jsme závislí na mnoha aspektech, chceme předcházet situacím, kdy jste koly zcela zavaleni a my nejsme schopni dostatečně včas od Vás kola svézt.

Děkujeme Vám i v tomto za spolupráci.

Třídění a oprava kol v centrálním skladu v Ostravě Koblově

Dobře opravené kolo znamená několik měsíců pohodové a bezstarostné jízdy. Naopak, špatně seřízené kolo přináší trápení, nebo nutnost naučit se servisním dovednostem.

Po darování kol ve Vašem sběrném místě a následné dopravě do **centrálního skladu v Ostravě Koblově,** musí každé kolo projít rukama mechaniků, aby darovaná kola dobře šlapala nebo jinak pomáhala.

Od roku 2012 se společnost Kola pro Afriku vyvíjela do podoby organizace, která se stala sociálním podnikem s rozvojovou misí, a to právě vytvářením pracovních míst pro muže s různě složitými osudy a hendikepy. Domov k této činnosti jsme již v počátcích nalezli v Ostravě, části Koblov, v areálu **Nové šance z.s.**, v jedné z bývalých kasárenských budov. Zde provozujeme centrální sklad i kolovou dílnu pro práci s koly. Kola třídíme, rozebíráme, opravujeme a nakonec již nevyužitelný cyklo materiál šrotujeme. Darovaná kola v dobrém stavu mají dvojí využití, jsou určena pro odeslání do Gambie nebo pro prodej v ČR přes **benefiční e-shop**.

Práce s koly vyžaduje šikovné i ochotné chlapské ruce. Takovou pomoc jsme od počátku kolových aktivit nalezli také mezi odsouzenými ve **Věznici Heřmanice**. Zde provozujeme dílnu, kde odsouzení muži jako dobrovolníci pomáhají. Učí se pod dohledem mistra dílny jednoduchým opravám kol, které následně prodáváme na **e-shopu**. Z nefunkčních kol demontují použitelné náhradní díly, které následně posíláme do Gambie.

V dílně i skladu KPA v Ostravě Koblově zaměstnáváme znevýhodněné muže s různými sociálními i zdravotními hendikepy. I zde tvoří výraznou část pracovního týmu muži po výkonu trestu, kteří u nás najdou svou první pracovní příležitost. Jsme jedni z mála v Moravskoslezském kraji, kdo tuto šanci nového zapojení nabízí.

Kromě zaměstnávání poskytujeme chlapům v dílně i ve skladu odborné vedení pro získání dovedností cyklo mechanika a skladníka.

KOLOVÝ KRUH PRO PACHATELE

Rozvojová pomoc dětem v Africe se tak přirozeným vývojem rozšířila o sociální podnikání, ve kterém dostávají nejen nefunkční kola nový život, ale i chlapi s různými sociálními i zdravotními hendikepy šanci na nový začátek. Při sociální činnosti, které říkáme „kolový kruh pro pachatele“ spolupracujeme kromě **Věznice Heřmanice** i s **Probační a mediační službou, Rubikon Centrem** a dalšími organizacemi řešícími prevenci kriminality na území města Ostrava a **Úřadem práce**.

JAK KOLA TŘÍDÍME?

1) KOLA DO AFRIKY

Do Afriky posíláme dva druhy kol. První typ kol jsou pro **gambijské školáky**. Společně s horskými koly posíláme i inovativní cyklo díly, aby kola v náročném gambijském terénu vydržela dětem co nejdéle. Druhý typ kol je pro **tamní mechaniky**, na podporu zaměstnanosti v Gambii. Mechanici dostanou trekingová i horská kola, také second-handové, ale stále funkční náhradní díly.

KOLO PRO ŠKOLÁKA

Kolo pro školáka v Gambii je 26palcové horské, velmi zjednodušené a demontované kolo, s ocelovým rámem, předním kolem a zadní brzdou. Další potřebné cyklo komponenty ke kompletování kola kupujeme u partnerů v ČR a odesíláme do Gambie, aby si je děti následně namontovaly na svá kola přímo ve školách. Jedná se o jednorychlostní volnokolečka, zapouzdřené středové osy, jednopřevodníky, nové široké řetězy a díly k vypletení zadního kola. Tato kola napletená na zapouzdřených nábojích s průmyslovými ložisky vyplétají místní školní cyklo mechanici. V Česku rozkládáme kola pro školáky proto, aby na ně děti v Gambi mohly namontovat nové cyklo díly, díky kterým budou mít kola výrazně delší životnost. Rozložená kolová stavebnice se i lépe nakládá do kontejneru a nezabere tolik místa, jako kolo celé.

KOLO PRO MECHANIKA

Jedná se o kompletní horská nebo trekingová kola ve velikosti 20, 24, 26 a 28 palců. Tato kola, narozdíl od školních kol, nejsou nijak zjednodušená a "očesaná" od cyklo komponentů.

Na podporu zaměstnanosti v Gambii posíláme školním cyklo mechanikům s koly i starší, ale stále funkční náhradní díly, které slouží pro servis školních kol, tak i kol, která mají mechanici možnost po seřízení prodat na místním trhu, a tím pro svou rodinu přinést finance navíc. Mechanici dostanou kola v takovém stavu, v jakém je dárce přiveze k Vám. Ve své dílně si je opraví a dají je do pojízdného stavu. Při opravách kol se zdokonalují ve své dovednosti opraváře a díky prodeji uživí i svou rodinu.

2) KOLA PRO PRODEJ

KOLA PRO KOLA - BENEFIČNÍ E-SHOP

Ne všechna kola jsou vhodná do afrického písčitého terénu, nebo pro tamní následný servis. „Neafrická kola", která se do Afriky technicky nehodí, zůstávají v Česku. Pracuji na nich chlapi v kolové dílně centrálního skladu v Ostravě. Tato kola nám pomáhají projekt spolufinancovat. Jedná se například o úzkoplášťová kola, dále kola, na která vzhledem ke stáří je složité pořídit náhradní díly, dětská kola do velikosti 22". Tato kola servisujeme, případně vylepšíme a nabízíme k prodeji na benefičním e-shopu KPA **kolaprokola**. Najdou se však i raritní kola pro sběratele, a ta nabízíme přes aukční portál **Aukro**.

3) KOLA NA NÁHRADNÍ DÍLY, UPCYKLACI ČI SBĚRNOU SUROVINU

Nepojízdná a neopravitelná kola chlapi v dílně demontují na využitelné kolové díly, které následně slouží jako zdroj velmi potřebných náhradních dílů. Zcela nepoužitelný cyklo materiál jako druhotná surovina je také finanční podporou. V sociální dílně projektu jsou kreativní muži, ti z kolových dílů vyrábí **originální cyklo dárky**.

Výtěžek ve všech případech podpoří cestu vybraných kol do Gambie. Příjmy z těchto aktivit, tedy i z benefičních prodejů kol a cyklo materiálu, jsou hlavním pilířem pro financování rozvojové činnosti projektu v Africe a sociální činnosti v ČR.

Nakládka kol, náhradních dílů, nářadí a servisních cyklo stanic do Gambie

Množství kontejnerů a odeslaných kol se liší dle aktuálních potřeb v Gambii. Nyní, kromě nářadí, náhradních dílů a plášťů nakládáme do kontejneru dva druhy kol. Prvním typem jsou kola pro gambijské školáky a ta druhá jsou kola pro školní cyklo mechaniky. Školní kolo je zcela demontováno a sbaleno do balíčku. Ten si školáci při skládání rozbalí právě až v Gambii. Kolo pro mechaniky není nijak upraveno, odváží se kompletní, proto i jeho velikost pro nakládku je o něco větší. Do kontejneru naložíme přibližně 400 až 500 ks kol, v závislosti na jejich typu.
V minulém roce jsme poprvé naložili i dvě servisní cyklo stanice značky Ibombo pro partnerské školy Kunting a Karantaba. V letošním roce jsme poslali další dvě cyklo stanice pro školy v Jarumeh Koto a Fula Bantang. Pořízení servisní stanice pro školu v Jarumeh Koto vyběhali a tím umožnili děti a učitelé ze ZŠ Mánesova v Otrokovicích v září 2021 a pro školu Fula Bantang poskytl finanční dar k zakoupení cyklo stanice dlouhodobý podporovatel projektu KPA - společnost Kvapil a.s.

Přeprava kontejnerů do Gambie

Z místa nakládky v Koblově se kontejner odváží nákladním vozem k proclení a následně jede vlakem do přístavu v Hamburku. Odtud pluje až do cílového přístavu v Banjulu (ještě s jedním překladem ve Španělsku nebo Maroku). Cesta kontejneru trvá jeden až dva měsíce.

Při cestě kontejneru partnersky asistuje logistická společnost **Advanced AIRSEA, s.r.o.** Cena na trase mezi ČR a Gambií se v roce 2022 pohybovala v rozmezí 120.000 až 150.000 Kč.

Přeprava a vyložení kontejneru

Připlutím kontejneru s cyklo materiálem do přístavu začíná gambijská část kolového projektu. Branou do země je přístav v hlavním městě Banjul. Velkou pomocí pro vstup materiálu do země a pro legálnost všech kroků, jsme od počátku projektu v partnerství s Ministerstvem školství Gambie (MoBSE).

Po všech úvodních a nutných krocích zejména s dokumenty v přístavu se kontejner nakládá na kamion a odjíždí do pobřežního skladu sesterské společnosti projektu Kola pro Afriku v Gambii, kterou je Czech Bikes for Gambian Schools (CBGS). Později odtud, dle potřeby, zásobujeme partnerské školy a mechaniky ve vnitrozemí cyklo materiálem. Rozvoz řešíme částečně vlastním vozem, větší objemy cyklo materiálu pomáhá na velké vzdálenosti převážet nákladní vůz Ministerstva školství.

Výběr škol zapojených do projektu

Partnerská škola v Gambii je přímý partner v projektu. Kola tedy nedáváme rodinám dětí, ale školám. Partnerské školy pro projekt pečlivě dle předem komunikovaných kritérií vybíráme a následně monitorujeme.

Školy svůj zájem o zapojení do projektu hlásí našemu koordinátorovi v Gambii. Koordinátor poté zamíří do daných škol a zjistí, zda kritéria splňují nebo mohou splnit. Ve spolupráci s regionálním školským úřadem a Ministerstvem školství Gambie komunikujeme vybrané školy, kterým jízdní kola darujeme. **Hlavním kritériem pro darování kola je vzdálenost, kterou děti musí do školy urazit. Čím větší vzdálenost z vesnice do školy, tím je větší šance pro školáka kolo z projektu obdržet. Velmi důležité je nastavení školy pro projekt. Musí mít svého školního cyklo mechanika a také z řad učitelů je v partnerské škole vybrán školní cyklo koordinátor, který je zodpovědný za stav projektu ve škole. Školní koordinátor komunikuje veškeré potřeby s koordinátorem projektu.**

V současné době intenzívně spolupracujeme s pěti školami v Centrálním regionu Gambie: Kunting, Karantaba, Jarumeh Koto, Fula Bantang a Chargel. Částečnou podporu však nadále věnujeme i některým bývalým školám, které byly od roku 2013 do projektu zařazeny.

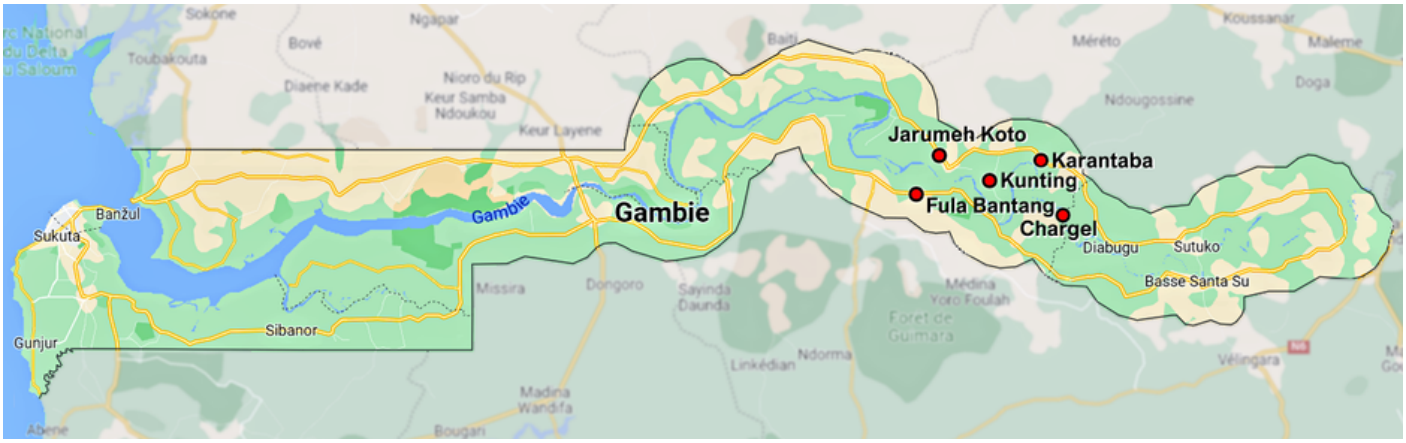

Školení mechaniků

Každá partnerská škola má svého cyklo mechanika, který je zodpovědný za technický stav kol. Je to člověk z komunity, většinou má i roli cyklo mechanika ve vesnici.

Vybraní školní cyklo mechanici prochází **výcvikem servisních dovedností**. Tyto výcviky byly původně vedeny lektorem z ČR, v poslední době do pozice odborných lektorů dorostli nejšikovnější z místních cyko mechaniků. Mechanici dostávají nejen potřebné nové znalosti oprav kol, ale také cyklo nářadí, které není na gambijském trhu k dostání.

Je zřejmé, že na zodpovědnosti všech zúčastněných (školáků, mechaniků, učitelů i rodičů dětí) závisí stav a životnost kol.

Důležitý posun v projektu - skládání kol s dětmi

Dříve jsme kola do Gambie vozili celá, bez velké inovace a demontáže dílů. Od roku 2018 "šijeme kola" co nejvíce na míru gambijskému terénu. Tento způsob nového vyšívání vykvetl v cestu kola s hlubokým smyslem, kdy se celá kolová podpora ukazuje mnohem užitečnější a hlavně udržitelnější.

Od roku 2019 posíláme dětem do Gambie "cyklobalíček". Součástí tohoto balíčku je kolo v rozloženém stavu, s novými inovativními cyklo díly. Školáci si tak skládají pod odborným vedením (českým i gambijským) svá kola z předem připravené kolové stavebnice. Je to zábava, ale je to i skvělá forma učení se novým dovednostem. Vzniká opravdový vztah s darem, na základě kterého děti pečují o svá svěřená kola. Každému podpořenému školákovi tak na závěr procesu skládání vyroste pod rukama jeho či její krásné a užitečné jízdní kolo, mnohdy první v životě. Kolo tak nabírá dech ke svému druhému životu, po českém životě k životu africkému.

Při asistenci zakladatele projektu Romana, hlavního technického koordinátora Haruny a týmu školních cyklo mechaniků se školní děti naučí, jak správně na kolo namontovat **jednorychlostní volnokolečka, zapouzdřené středové osy, jednopřevodníky, široké řetězy, kola na zapouzdřených nábojích, duše + pláště (materiál českých cyklo značek Remerx, Force a Mitas).** Díky tomuto procesu vzniká srozumění a vztah mezi dítětem a kolem. Kola, která si školáci sami složí, jim po absolvování školy zůstávají v osobním vlastnictví.

Jak skládání darovaných kol s dětmi probíhá, můžete **shlédnout na videu** z letošní květnové mise ve škole Jarumeh Koto.

Děti se naučí, jak o darovaná kola pečovat, co je potřeba na kole sledovat a opravovat, aby co nejdéle vydrželo. Při společné montážní práci se seznámí blíže s mechanikem a školním cyklo koordinátorem, na které se může obracet, pokud si s opravou neví rady, nebo pokud potřebuje větší zásah při opravě kola. Školní cyklo mechanik má z projektu zásobu náhradních dílů, se kterými kola udržuje v dobrém technickém stavu.

Monitoring projektu ve školách

Smyslem těchto podrobných kontrol ve školách je primárně poskytnout podporu a konkrétní pomoc.

Monitoringem zjišťujeme potřeby ve školách, také konkrétní potřeby náhradních dílů, které při těchto návštěvách doplňujeme. Mechanikům kontinuálně předáváme servisní dovednosti. Pokud se ve škole mechanik změní, nabízíme zaučení pro nového zájemce. Vedení školy je také nedílnou součástí projektu. Seznamování se se strukturou a potřebami je velmi podstatné pro vzájemnou spolupráci a zdravý vývoj projektu.

Následná podpora škol a udržitelnost

Časem, ale hlavně opotřebením drsným gambijským terénem darovaná kola i při sebelepší péči doslouží. Tento fakt monitorujeme a pozorně na něj reagujeme, například neustávající inovací již při odesílání kol a cyklo materiálu z ČR do Gambie. Do partnerských škol dodáváme dalším potřebným dětem každoročně jízdní kola, také náhradní díly a doplňujeme mechanikům cyko nářadí. **Záleží nám na zdravém vývoji a udržitelnosti projektu.** Hledáme cesty pro recyklaci vysloužilých kol a cyklo materiálu. Z drobného půjčovného, které škola od rodičů dětí vybere, si nakoupí zakladní materiál pro opravy (lepení + mazání), také drobné náhradní díly. Většinu náhradních dílů však dodáváme z demontovaných kol z Česka a z darů od partnerů projektu (například pláště značky Mitas).

Však ne celá odpovědnost za stav projektu leží na nás. Jde skutečně o promyšlenou spolupráci. Velkou část odpovědnosti nesou partnerské školy, školáci a školní cyklo mechanici. Odpovědnost školáka spočívá v tom, že se snaží ve spolupráci s mechanikem udržet kolo co nejdéle v dobrém stavu. Učí se, co kolo potřebuje, jak rozpoznat poruchu kola a postupně se učí opravám, od jednodušších k náročnějším.

Kola školáci po 2 až 3 letech, nebo po absolvování školy dostanou do osobního vlastnictví. Školák však musí dodržovat školní docházku, zohledňuje se i prospěch ve škole, dále musí pečovat o kolo a dohlížet na to, aby kolo nebylo poškozeno, například zneužitím někým jiným ve své vesnici. Rodiče školáka mají povinnost hradit drobné půjčovné, které finančně umožňuje práci školního cyko mechanika. Z půjčovného se hradí také drobné náhradní díly, zejména lepení a mazání pro kola.

Cesta kola je dlouhá i nesnadná.
Dle dosavadní zkušenosti je to ale krásné a užitečné dobrodružství,
u kterého se všichni hodně učíme a vzájemně si dáváme.

Všichni, tedy i Vy, jsme účastni smysluplného a laskavého tvoření,
které dává mnoha gambijským dětem šanci na vzdělání a lepší vyhlídky pro život.
A nejen dětem v Gambii, třeba i chlapům po výkonu trestu přináší naději
pro nový start do jejich životů.

Dobré skutky obecně mají svůj hluboký smysl. Přináší do životů dárců i obdarovaných
nenahraditelné poklady, které však nejsou jen materiálního charakteru.
Dobré skutky dělají svět lepším místem pro život.

DĚKUJEME VÁM VŠEM ZA SPOLEČNÉ TVOŘENÍ.
DĚKUJEME ZA SRDCE PRO DRUHÉ.